

pogosto so zapisali, da ima prav posebno moč poezija.

Pri promoviranju letošnje bralnospodbujevalne akcije so s Slovensko sekcijo IBBY sodelovali »tradicionalni« sodelavci s področja mladinske književnosti in branja: Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri MKL, DSP – Sekcija za otroško in mladinsko književnost, revija *Otrok in knjiga* (izdaja jo Mariborska knjižnica) in tudi drugi, kajti k branju spodbujamo v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, v splošnih in šolskih knjižnicah, knjigarnah, medijih idr. K branju spodbujamo tako otroke in mladino kot odrasle in starejše; spodbujamo zasebno branje oz. posameznike, skupine, javnost ...

Akcija se je začela 21. marca, ob svetovnem dnevu poezije, in se bo vključevala tudi še v letošnji drugi Nacionalni mesec skupnega branja, ki bo potekal od 8. septembra (tj. mednarodni dan pismenosti) do 13. oktobra (zaključek Tedna otroka).

Nekaj spodbud za branje:

- Bralce prosimo, da nam zaupajo naslove knjig, ki po njihovem mnenju lahko »pomagajo, da ne hitimo«. Svoj izbor naj utemeljijo s svojim mnenjem, priporočilom, z izbranim citatom, odlomkom idr. Gradivo skupaj s fotografijami naslovnice razstavimo, knjige pa ponudimo v branje tudi drugim.
- Organiziramo matinejo ali literarni večer, lahko je to tudi družinsko ali medgeneracijsko bralno srečanje, na katerem bralci z glasnim branjem odlomkov predstavijo svoje najljubše knjige oz. knjige, za katere menijo, da bi »upočasnile« tudi druge.
- Na izbrani dan, npr. 17. septembra – na dan zlatih knjig, ko se simbolično začenja sezona branja za bralno značko – prvo uro v vrtcu, v šoli, v knjižnici ... VSI beremo, vsak svojo knjigo oz. vzgojitelj/-ica ali knjižničar/-ka pripoveduje in/ali glasno bere otrokom. Preprosto si vzamemo čas, ne hitimo in ... beremo.

Tilka Jamnik

27. BOLOGNA PO BOLOGNI 2019 (Knjigarna Konzorcij, 28. maj–1. junij 2019)¹

»Dobro znam brati. Ampak je še vedno lepo, kadar mi bere mama.« (Nataša Konc Lorenzutti, *Nisem smrklja*)

Razstavo so – kot vsa leta doslej – pripravili otroški oddelek Knjižarne Konzorcij, Mestna knjižnica Ljubljana,

Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, in Slovenska sekcija IBBY. Otvoritev razstave so s pozdravnimi nagovori počastili mag. Iva Premerl, direktorica Mladinske knjige Trgovine, mag. Teja Zorko,

¹ Bologna po Bologni je letos že tretjič gostovala v Goriški knjižnici Franceta Bevka, in sicer z majhnim izborom knjig s prodajne razstave v Ljubljani. Kratka prireditev 3. junija je obsegala strokovno predstavitev in srečanje z ilustratorko Ano Zavadlav in pisateljico Natašo Konc Lorenzutti, ki obe živita na Goriškem. Zvečer istega dne je bilo odprtje razstave ilustracij Ane Zavadlav v ex Daimond-u v Novi Gorici.

direktorica Mestne knjižnice Ljubljana, in Katarina Modic, vodja knjižarne Konzorcij. Urednica Irena Matko Lukan se je pogovarjala z ilustratorko Ano Zavadlav in pisateljico Natašo Konc Lorenzutti. Za celostno podobo letošnje Bologne po Bologni, katere rdeča nit je družinsko branje, smo namreč izbrali ilustracijo Ane Zavadlav iz knjige Nataše Konc Lorenzutti *Nisem smrklja* (Mladinskaknjiga, 2017). Mag. Tilka Jamnik je prispevala strokovno predstavitev razstavljenih knjig, kulturni program pa solisti Pevske šole Glasbene matice Ljubljana (prof. petja Tanja Rupnik, pianistka Metoda Kink).

Razstava Bologna po Bologni je predstavila najboljše knjige z letošnjega 56.

sejma otroških knjig v Bologni, torej prvonagrajene in finalistke iz vseh petih kategorij. Opozorila je tudi na osrednji trend sejma in hkrati mnogih prizadevanj po svetu in v Sloveniji, in sicer na spodbujanje družinskega branja in pismenosti. Nikoli ni prezgodaj, da začnemo brati otroku, branje otroku v predšolskem obdobju je temelj njegovega vseživljenjskega branja, družinsko branje je »zibelka«
otrokove bralne vzgoje in obenem spodbuja družinsko pismenost vseh družinskih članov itd. Zato so poleg štirih tradicionalnih kategorij nagrade Bologna Ragazzi Award (leposlovje, poučno, prvenci, »novi horizonti«) uvedli še nagrado za knjige za najmlajše otroke (toddlers=kobacajčke). Za nagrade je kandidiralo 1558 knjig iz 43 držav. V prvonagrajeni leposlovni knjigi se ponovno srečamo z Ostržkom, v poučni raziskujemo različna velika odkritja iz preteklosti, prvenec nas opozori, da z domišljijo lahko postanem morská deklica, »novi horizonti«
nas popeljejo v zgodovino slikarstva, ljubke igralne knjige pa uspavajo majhne mucke.

Knjige za otroke in mladino se z vizualno podobo in oblikovanjem morda v zadnjih letih še bolj spogledujejo z digitalnimi sporočili in dokumenti. Zelo

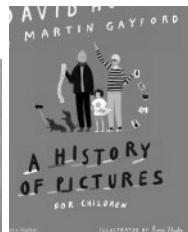
Vojtěch Mašek: *Panáček, pecka, švestka, poleno a zase panáček*. Ilustr. Chruďoš Valoušek. Baobab, (Praga, Češka).

Isabel Minhós Martins: *Atlas das viagens e dos exploradores*. Ilustr. Bernardo P. Carvalho. Planeta Tangerina (Carcavelos, Portugalska).

Jessica Love: *Julian Is a Mermaid*. Ilustr. avtor. Candlewick Press (Somerville, ZDA).

David Hockney and Martin Gayford: *A History of Pictures for Children*. Ilustr. Rose Blake. Thames & Hudson (London, Velika Britanija).

Bàrbara Castro Urío: *¡A dormir, gatitos!* Ilustr. avtor. Zahorí Books (Barcelona, Španija).

pogosto delež likovnega prevladuje nad besedilnim. Dominirajo ilustracije in prevladujejo slikanice. V tem pogledu se je predstavila tudi Švica, letošnja gostja na sejmu v Bologni: izvirno in izčiščeno, s 26 črkami abecede, iz katerih raste literatura in podoba dežele.

Slikanice prinašajo vedno nove zgodbe, a tudi klasične pripovedi v novih izdajah. Letos so opozorili na 20-letnico *Zverjasca* Julie Donaldson, 30-letnico *Elmerja* Mc Keeja in 50-letnico *Zelo lačne gosenice* Erica Carla. V otroških in mladinskih knjigah, tako leposlovnih kot poučnih, je vse, kar zmorejo znanje, modrost in izkušnje človeštva, tudi njegove sanje, hrepenenja in tudi razočaranja ter temne strasti. Tako je že v igralnih knjigah za najmlajše, nadalje v slikanicah in v knjigah za mladino. Poučne knjige prinašajo znanje z vseh področij; v globalnem svetu vse bolj opozarjajo na večjezičnost in medkulturno razumevanje. Veliko je bralnega gradiva za otroke z različnimi posebnimi potrebami; toda te so dobrodošle tudi polno čutečim bralcem. Kakovostne mladinske knjige so po svojem dometu bralni izziv tudi odraslim, kar je še kako dobrodošlo, saj smo ravno odrasli tisti, ki beremo otrokom, jih opozarjamo na novosti in usmerjamo v bogati ponudbi. Veliko je naslovniško odprtih slikanic in overcross romanov.

Na letošnjem sejmu v Bologni je razstavljalo 1442 založnikov, med njimi tudi slovenske založbe Mladinska knjiga, Morfem plus in na razstavnem prostoru Javne agencije za knjigo med vsemi slovenskimi založbami še posebej Miš založba, Sanje in KUD Sodobnost International. Na naši prodajni razstavi je bilo iz bogate ponudbe v Bologni izbranih le ok. 450 naslovov, opozarjali pa smo tudi na slovenske knjige na sejmu v Bologni.

Na Bologni po Bologni opozorimo, da poleg založniških razstavnih prostorov vedno obiščemo tudi prostor Mednarodne mladinske knjižnice v Münchnu; med

Belimi vranami sta bili tudi pesniška zbirka Anje Štefan *Drobtine iz mišje doline* z ilustracijami Alenke Sottler in mladinski roman Suzane Tratnik *Tombola ali življenje!* (obe sta izšli pri Mladinski knjigi, 2017). Na razstavnem prostoru Mednarodne zveze za mladinsko književnost (IBBY) pa so bile mdr. razstavljene slovenske knjige, katerih ustvarjalci so bili uvrščeni na IBBY častno listo 2018: Andreja Peklar, ustvarjalka slikanice *Ferdo, veliki ptič* (KUD Sodobnost International, 2016); Nada Grošelj, prevajalka knjige *Pika Nogavička* Astrid Lindgren (Mladinska knjiga, 2015) in Vinko Möderndorfer, avtor romana *Kit na plaži* (Mladinska knjiga, 2015).

Na bolonjskem knjižnem sejmu je tudi množica različnih prireditev, srečanj z ustvarjalci mladinskih knjig idr. Doživeli smo zelo lepo srečanje z našo ilustratorko Ano Zavavlav, ki se je uvrstila na osrednjo razstavo ilustratorjev z ilustracijami iz knjige Toona Tellegena *Čriček in temačni občutek* (Mladinska knjiga, 2017). Srečanje sta vodili Špela Frlic in Renata Zamida.

Ilustracija Ane Zavavlav

Za osrednjo razstavo je bilo izbranih 76 ilustratorjev iz 27 držav (izmed 2901 ilustratorjev iz 62 držav!). Naslovnico kataloga je prispeval ruski ilustrator Igor Oleynikov, prejemnik Andersenove nagrade 2018, čigar izbor originalov smo lahko občudovali na posebni razstavi.

Omenimo naj še mlado hrvaško ilustratorko Vendi Vernić, ki je kot zmagovalka 2018 International Illustration Bologna Children's Book Fair Prize – Fundación SM v letu dni izdelala slikanico *La casa de Fieras*; naslonila se je na eno izmed zgodb z naslovom Menažerija Ivane Brlić-Mažuranić iz zbirke *Pripovedke iz davnine oz. Priče iz davnine*.

Letošnjo nagrado ALMA je prejel flamski pisatelj Bart Moeyaert; na sejmu v Bologni je bila novica obelodanjena,

pisatelju pa so nagrado izročili na posebni svečanosti konec maja v Stockholmu. V slovenščini imamo v prevodu Mateje Seliškar Kenda njegov mladinski roman *Gole roke* (Mladinska knjiga, 1997). Tvrstna kakovostna problemska overcross dela so lahko bralni izziv tudi odraslim, saj nudijo številne možnosti za medgeneracijski pogovor med mladimi in odraslimi in spodbujajo družinsko branje.

Tilka Jamnik